

**Proiect GIZ “Modernizarea Serviciilor Publice Locale
în Republica Moldova”**

Raport privind progresele înregistrate

Februarie, 2010 – Februarie, 2011

Sumar

Acest raport este destinat să furnizeze o prezentare detaliată a activităților implementate, în curs de desfășurare și planificate ale proiectului GIZ "**Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova**" (MSPL), implementat de Biroul de Cooperare Germană (GIZ).

Conținutul acestui document pot fi divizat în șapte părți:

Capitolul 1 conține informații generale despre promovarea modernizării serviciilor publice locale în Republica Moldova.

Capitolul 2 oferă informații detaliate despre etapa de pregătire a proiectelor. Este explicat modul în care proiectul a fost conceput și actualizat, filosofia proiectului și selecția personalului.

Capitolul 3 oferă informații despre activitățile proiectului, modul în care proiectele-pilot au fost identificate și procesul de aplicare a principalelor domenii tematice:

- Apă și Canalizare;
- Gestionarea deșeurilor solide;
- Eficiența energetică și utilizarea surselor de energie regenerabilă;
- Achiziții Publice;
- Managementul Proprietății Publice.

Modul principal de furnizare a serviciilor de către MSPL este prin servicii de consultanță, care sunt oferite ca asistență tehnică, de desfășurare și managerială în activitățile proiectului. O descriere mai detaliată este prezentată în *Capitolul 4*.

Capitolul 5 oferă informații generale cu privire la "Dezvoltarea Capacităților Regionale și Cooperare Transfrontalieră" (CDR), componentă care este organizată în mod oficial ca un proiect separat.

Pe parcursul primului an de implementare, GIZ împreună cu partenerii de proiect a formulat câteva lecții preliminare, care sunt prezentate în *Capitolul 6*.

În *Capitolul 7* sunt prezentate principalele activități planificate pentru următoarele 3 luni.

Cuprins

Sumar	1
Cuprins	2
Abrevieri	4
1. Introducere.....	5
2. Etapa de Pregătire a Proiectului	6
2.1. Elaborarea Proiectului	6
2.2. Actualizarea Proiectului	6
2.3. Filosofia Proiectului.....	7
2.4. Selectarea Personalului.....	8
3. Etapa de Implementare a Proiectului.....	8
3.1. Activitățile Proiectului și Reșelele Stabilite	8
3.1.1. Parteneriatul cu instituțiile naționale guvernamentale.....	9
• Parteneriatul cu MDRC.....	9
• Ministerul Economiei al Republicii Moldova	10
• Ministerul Mediului	10
• Cancelaria de Stat	10
3.1.2. Parteneriatul cu ADR-urile	11
3.1.3. Parteneriatul cu Agențiile Naționale	12
• Agenția Apele Moldovei	12
• Agenția Achiziții Publice	12
• Agenția Proprietății Publice	12
• Agenția Relații Funciare și Cadastru	12
3.1.4. Parteneriat cu alte instituții din Moldova	13
• CALM.....	13
• Academia de Științe a Moldovei	13
• Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova	13
3.1.5. Parteneriatul cu Partenerii de Dezvoltare în Moldova	14
• DFID	14
• PNUD.....	14
• SDC	14
• Proiectul Apa San	15
• SIDA	15
3.1.6. Parteneriatul cu Instituțiile din afara Republicii Moldova	15
• Centrul de Instruire Avansată în Dezvoltarea Rurală	15
• Comitetul de Est al Economiei Germane	16
• Cooperarea Trilaterală: Moldova-Germania-România	16
3.2. Identificarea Proiectelor-pilot	16
3.3. Implementarea Proiectelor-pilot.....	17
3.3.1. Asigurare cu Apă și Canalizare	17
3.3.2. Gestionarea Deșeurilor	23

3.3.3. Eficiența Energetică	25
3.3.4. Achiziții Publice	27
3.3.5. Gestionarea Proprietății Publice	27
3.4. Baza de Date a Proiectelor	28
4. Consultanță.....	28
5. Dezvoltare Capacității pentru Dezvoltare Regională și Cooperare Transfrontalieră	29
6. Lecțiile Învățate.....	31
7. Activități planificate (următoarele 3 luni)	31
8. Anexe	33

Abrevieri

AAP	Agenția Achiziții Publice
APL	Administrația Publică Locală
BMZ	Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare
CALM	Congresul Autorităților Locale din Republica Moldova
DFID	Departamentul pentru Dezvoltare Internațională, Marea Britanie
Guv RM	Guvernul Republicii Moldova
GIZ	Biroul de Cooperare a Germaniei
APL	Administrația Publică Locală
M & E	Monitorizare și Evaluare
MDRC	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor al Republicii Moldova
MDRD	Proiectul "Moldova: Cooperare în Dezvoltare Regională"
MEC	Ministerul Economiei și Comerțului al Republicii Moldova
MM	Ministerul Mediului al Republicii Moldova
MAE	Ministerul Afacerilor Externe din România
MSPL	Proiectul „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova”
NALAS	Rețeaua de Asociații ale Autorităților Locale
CNCDR	Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale
FNDR	Fondul Național pentru Dezvoltare Regională
SNDR	Strategia Națională de Dezvoltare Regională
MEPS	Monitorizarea și Evaluarea Participativă a Sărăciei
ADR	Agenția pentru Dezvoltare Regională
CDR	Consiliul pentru Dezvoltare Regională
SDR	Strategia de Dezvoltare Regională
SIDA	Agenția Suedeză pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională
SLE	Seminar ländliche Entwicklung - Institutul pentru Studii de Dezvoltare Rurală, Universitatea Humboldt, Berlin

1. Introducere

Majoritatea populației din Republica Moldova locuiește în orașele mici și satele din zonele rurale ale țării. Aceste comunități au mijloace financiare limitate și foarte puțin personal calificat. În special, furnizarea serviciilor publice a populației rurale este nesatisfăcătoare.

În ultimii ani o serie de reforme au fost introduse în sectorul public în Republica Moldova. În 2006, Parlamentul a adoptat Legea Descentralizării, care, de asemenea, urmărește să consolideze auto-administrarea locală. Noul Minister al Dezvoltării Regionale și Construcțiilor a fost stabilit pentru a crește și a promova dezvoltarea socio-economică în regiunile țării.

Un obstacol principal în implementarea Strategiilor de Dezvoltare Regională este lipsa de cunoștințe de specialitate și lipsa de experiență în proiectarea și implementarea unor proiecte durabile de parteneriat.

Prin urmare, obiectivul principal al MSPL este de a contribui la dezvoltarea capacității instituțiilor publice și a furnizorilor de servicii în vederea îmbunătățirii accesului de servicii publice de calitate pentru populație. Grupul țintă este populația a 9-12 comunități rurale din diferite raioane.

MSPL sprijină Administrațiile Publice Locale prin intermediul Agențiilor de Dezvoltare Regională, în special în ceea ce privește planificarea și implementarea proiectelor de investiții și a diferitelor măsuri legate de capacitatea de dezvoltare a diferitelor părți interesate în acest proces.

Reieșind din experiențele din cadrul acestui proces, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și alte instituții publice la nivel central vor fi sprijinite în înaintarea propunerilor de ajustare în continuare a condițiilor generale de APL, în primul rând în domeniul descentralizării și dezvoltării regionale.

Integrarea CALM în discuțiile privind reformele pentru consolidarea auto-administrării comunale trebuie să garanteze că interesele și perspectivele APL vor fi reprezentate în acest context.

Contribuția germană include experți naționali și internaționali pe termen scurt și pe termen lung, asistență tehnică specifică, programe de formare profesională continuă, precum și contribuțiile financiare pentru proiectele-pilot pentru îmbunătățirea dezvoltării infrastructurii rurale.

În acest context, progresul poate fi măsurat în funcție de următoarele criterii:

- Coerență sporită în planificare și bugetare (APL, ADR, CRD)
- Colaborare inter-comunală îmbunătățită
- Creșterea eficienței și eficacității în implementarea proiectului
- Creșterea capacității de control a calității și M&E a Serviciilor Publice Locale de către APL
- Gestionare mai eficientă a Serviciilor Publice Locale de către furnizorii de servicii
- Satisfacția sporită a clienților

2. Etapa de pregătire a Proiectului

2.1. Elaborarea Proiectului

Proiectul "*Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova*" (MSPL) a fost elaborat în baza rezultatelor negocierilor bilaterale de cooperare pentru dezvoltare între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Germaniei, în 2008. Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), a delegat GIZ cu implementarea proiectului, care a fost lansat la începutul anului 2010.

Proiectul este destinat pentru o perioadă de 5 ani, împărțită în 2 etape (1 / 2010 - 6 / 2012 și 7/2012- 12/2014). Obiectivul general este de a sprijini îmbunătățirea serviciilor publice locale în satele și orașele selectate din Republica Moldova.

2. 2. Actualizarea Proiectului

Anumite modificări au fost efectuate în proiectul inițial în baza negocierilor guvernamentale care au avut loc în octombrie 2009 și care au confirmat relevanța proiectului. Astfel, omologul politic al proiectului a fost modificat de la Ministerul Administrației Publice Locale la SPL la MDRC. De asemenea, bugetul inițial total al proiectului de până la 2 milioane de euro a fost majorat până la 3 milioane de euro pentru etapa actuală a proiectului.

Pentru prima etapă în curs de desfășurare, obiectivul este definit după cum urmează: "Îmbunătățirea condițiilor pentru furnizarea serviciilor locale de către administrațiile raionale, sate și orașe selectate".

Proiectul MSPL și-a extins domeniul său de aplicare cu includerea structurilor regionale ca instituții omoloage principale în cadrul structurii proiectului actualizat. De asemenea, un nou proiect, formal separat - cu un număr de proiect și buget separat (total de până la 290.000 de

euro), numit "Dezvoltarea Capacităților Regionale și Cooperare Transfrontalieră" a fost aprobat și va fi, de asemenea, implementat de către GIZ.

În iunie, 2010, MDRC s-a adresat Ambasadei Germaniei în Republica Moldova cu o cerere de a extinde suportul acordat de către Biroul de Cooperare Germană în Moldova în domeniul dezvoltării regionale. Această cerere, împreună cu negocierile Guvernelor care au avut loc în decembrie 2010, au contribuit la elaborarea actualizării proiectului.

2.3 Filosofia proiectului

Proiectul MSPL este în primul rând un proiect de dezvoltare a capacităților, astfel, investițiile proiectelor-pilot sunt prevăzute ca instrumente pentru dezvoltarea și consolidarea capacităților partenerilor de proiect. Proiectul MSPL acționează la diferite niveluri ale administrației publice din Moldova: local (raional și comunitar), regional și la nivel central, întotdeauna cu accent pe furnizarea serviciilor publice locale.

În plus, oferă consiliere în domenii intersectoriale de achiziții publice, de gestionare a proprietății publice și în managementul cunoașterii, bazat pe transferul experiențelor de la nivel local la dezvoltarea capacităților regionale.

La nivel regional proiectul este prezent în Agențiile de Dezvoltare Regională (ADR), stabilite în 2010. În cadrul a 3 agenții (Nord, Centru și Sud), există un consilier MSPL care coordonează planul lui /ei de activitate privind modernizarea serviciilor publice locale, cu directorul respectiv, și, ca atare, cu personalul agenției, în general.

Pe lângă scopul său principal ca un proiect de consolidare a capacităților, proiectului MSPL i se acordă, de asemenea, dreptul de a cofinanța proiectele de dezvoltare locală în mai multe domenii tehnice (sisteme de alimentare cu apă și canalizare; eficiența energetică și utilizarea surselor de energie regenerabilă, precum și managementul deșeurilor solide). Aceste proiecte-pilot urmează să fie puse în aplicare în satele și orașele selectate și să fie în conformitate cu proiecte similare finanțate de către Fondul Național pentru Dezvoltare Regională.

MSPL oferă serviciile sale prin următoarele modalități de furnizare:

- șase experți pe termen lung,
- un grup de consultanți naționali și internaționali pe termen scurt, în baza cererilor specifice,

- acorduri de finanțare cu ADR-urile pentru implementarea proiectelor-pilot în trei domenii tehnice principale (alimentare cu apă și canalizare, eficiența energetică și utilizarea surselor de energie regenerabilă, gestionarea deșeurilor solide),
- sprijin permanent de logistică în domeniile tehnice principale, concentrarea pe dezvoltarea capacității în gestionarea serviciilor publice locale,
- traininguri, conferințe, vizite de schimb, crearea manualelor și curriculumului.

Aspectele intersectoriale cele mai relevante ale proiectului sunt: participare, egalitatea de gen, durabilitatea mediului ambiant, managementul transparent al proprietății publice și achiziții publice.

2.4. Selecarea Personalului

Managerul de Proiect a început activitatea în Moldova în februarie 2010. Structura proiectului este prezentată în Anexa 8. 1.

În martie 2010 au fost angajați manager de oficiu și contabil. În aprilie 2010 în baza unui concurs public au fost angajați patru consultanți: 3 consultanți pentru cele 3 ADR: Nord, Centru și Sud, și unul cu sediul la Chișinău. Mai târziu, în octombrie 2010, odată cu lansarea proiectului-pilot cu sprijinul din partea Guvernului României, a fost angajat încă un consultant de proiect pentru sprijinirea aplicării acestei contribuții suplimentare. În noiembrie 2010 a fost angajat un consultant pentru proiectul Dezvoltarea Capacității Regionale și Cooperare Transfrontalieră, să lucreze în ADR Nord. Asistentul proiectului a fost angajat în decembrie 2010.

3. Etapa de implementare a proiectului

3.1. Activitățile proiectului și parteneriate stabilite

De la începutul activităților, proiectul viza stabilirea unor relații de lucru cu diferiți actori care activează în domeniul prestării serviciilor publice. Proiectul este inclus în domeniul mai larg al reformelor sectorului public în Republica Moldova, și își propune să susțină Guvernul Republicii Moldova în acest efort de modernizare a serviciilor publice locale. La nivel național, instituția principală de parteneriat conceptual și politic al proiectului MSPL este Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor (MDRC). Alte ministere și instituții naționale, cu care colaborează MSPL de proiect, cum ar fi Ministerul Mediului și Apele Moldovei, Ministerul Economiei (Direcția generală securitate și eficiență energetică), Agenția Națională

pentru Achiziții Publice, Agenția Națională pentru Proprietăți Publice, Agenția Națională pentru Relații Funciare și Cadastru, etc. Proiectul MSPL, de asemenea, colaborează cu asociația recent restabilită a autorităților locale, CALM (Congresul Autorităților Locale din Moldova).

3.1.1 Parteneriatul cu instituțiile guvernamentale naționale

- Parteneriat cu MDRC

Odată cu schimbarea Guvernului în septembrie 2009 a fost creat Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale, care de atunci a coordonat crearea Consiliilor de Dezvoltare Regională și Agențiilor la nord, centru și sud ale țării, precum și Consiliul Național de Coordonare pentru Dezvoltare Regională. La începutul anului 2011, denumirea Ministerului a fost schimbată în "Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor", pentru a sublinia importanța de dezvoltare regională în Republica Moldova.

MDRC fiind principala instituție politică și asociată conceptuală și politică a proiectului MSPL, menține o relație strânsă cu ea de la lansarea acestuia. Proiectul MSPL a contribuit la criteriile de selecție a proiectelor în cadrul apelului național pentru propuneri, manualul operațional privind utilizarea resurselor de FNDR, și alte documente relevante. Proiectul MSPL a furnizat intrări pentru elaborarea Documentului Unic de Program pentru perioada 2010-2012. În februarie 2011, proiectul a avut un seminar de planificare comună cu reprezentanții MDRC pentru a alinia activitățile planificate pentru 2011.

Un alt exemplu de parteneriat cu MDRC este crearea bazei de date a companiilor de consultanță și ONG-urilor care să fie implicate în furnizarea serviciilor în cadrul proiectelor implementate de ADR.

Proiectul a susținut, de asemenea, MDRC prin acoperirea cheltuielilor legate de participarea reprezentanților MDRC în diverse evenimente informative și de instruire în domeniul dezvoltării regionale și a serviciilor publice locale (cum ar fi o vizită administrației din Brandenburg, Germania în iunie 2010, participarea la o conferință privind dezvoltarea regională în Macedonia în septembrie 2010, participarea la o conferință privind cooperarea trilaterală în Turcia, în octombrie 2010, Conferința din Ucraina privind serviciile municipale în februarie 2011). Proiectul MSPL, de asemenea, a împărtășit cu MDRC rezultatele misiunilor experților pe termen scurt, invitați de MSPL.

Proiectul MSPL a susținut, de asemenea, diferite evenimente organizate de către MDRC, precum seminare privind planificarea și bugetarea, team building, achizițiile publice și standardele de construcție din Moldova.

Fondul Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR), este o sursă națională de finanțare pentru prioritățile de dezvoltare regională, constituit din cel puțin 1% din bugetul de stat inclus plus fonduri suplimentare de la partenerii de dezvoltare sau din alte surse. Proiectele-pilot din cadrul MSPL au fost selectate în cadrul apelului de propuneri a FNDR în vederea alinierii cu acest proces instituționalizat de identificare a priorităților de investiții publice.

- Ministerul Economiei al Republicii Moldova

Începând cu anul 2006, Ministerul Economiei este responsabil pentru toate problemele legate de eficiența energetică și energia regenerabilă. Direcția Generală securitate și eficiență energetică a delegat șeful Departamentului de eficiență energetică pentru vizita la Tîrgul pentru eficiența energetică din Frankfurt am Main. Toate activitățile în ceea ce privește proiectele pilot privind eficiența energetică au fost coordonate cu acest Departament. Programul de instruire "Manager Energetic European", care se va începe pe 4 aprilie 2011, reprezintă punctul de bază a cooperării cu MDRC și cu Asociația Germană a Camerelor de Comerț și Industrie pentru Europa de Est.

- Ministerul Mediului

Ministerul Mediului este responsabil de gestionare eficientă a surselor de apă, managementului deșeurilor și alte surse care pot genera poluarea. Ministerul Mediului administrează Fondul Ecologic, sursele sale fiind direcționate către îmbunătățirea mediului țării. Reprezentanții Ministerului au participat la seminare și alte activități organizate de MLPS în sfera asigurare cu apă și canalizare și managementul deșeurilor solide.

- Cancelaria de Stat

Cancelaria de Stat este autoritatea publică care asigură organizarea activității Guvernului în vederea dezvoltării și implementării politicilor publice de către autoritățile guvernamentale și monitorizează implementarea acestora. În cadrul Cancelariei de Stat activează o direcție care se ocupă cu administrația publică locală și serviciile publice locale, și anume Direcția Administrație Publică Locală. GIZ a avut o întâlnire de lucru cu Direcția respectivă.

3.1.2. Parteneriatul cu ADR-urile

Integrarea consilierilor GIZ în cadrul ADR constituie un important suport instituțional asigurat de proiectul MLPS. MLPS a echipat fiecare ADR cu echipament necesar pentru executarea eficientă a responsabilităților de muncă de către consilierii GIZ.

Consilierii GIZ dislocați în ADR-uri au organizat o mulțime de activități în parteneriat cu ADR-urile respective. Astfel, în vara anului 2010 cu scopul de a promova apelul național de propuneri lansat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor și de a oferi asistență comunităților locale pentru o pregătire mai bună la concurs, consilierii GIZ împreună cu ADR-urile au pregătit și organizat sesiuni de informare pentru APL. Parteneriatele cu ADR-urile au constat, de asemenea, în acordarea asistenței pentru comunitățile care doresc să-și prezinte propunerile de proiect și la o etapă ulterioară, la evaluarea propunerilor de proiect prezentate pentru FNDR.

O altă activitate comună implementată de MLPS împreună cu ADR-urile este crearea unei baze de date a proiectelor implementate la nivel local, fie cu investiții publice sau private. MLPS a condus procesul prin elaborarea chestionarelor și prezentarea acestora la autoritățile locale de nivelul întâi și doi. MLPS a prelucrat prima parte din chestionarele completate și a creat o bază de date provizorie, după care a transmis baza de date preliminară către MDRC, astfel încât informația ar putea să fie actualizată.

Proiectele-pilot selectate de către MLPS vor fi finanțate prin ADR-uri bazate pe acordurile financiare semnate între ADR și GIZ.

Proiectul de asemenea a contribuit la consolidarea capacităților a ADR-urilor prin acoperirea cheltuielilor de participare a reprezentanților ADR la evenimentele de instruire în sfera dezvoltării regionale și serviciilor publice locale (cum ar fi Conferința din Macedonia în septembrie 2010). MLPS de asemenea contribuie la întărirea capacităților ADR-urilor prin acoperirea parțială a costurilor pentru cursurile de limbi străine, efectuate de către personalul ADR-urilor.

În februarie 2011 MLPS a avut o întâlnire de lucru cu reprezentanții ADR-urilor cu scopul de a alinia activitățile planificate pentru anul 2011. Tot în februarie 2011 MLPS a evaluat capacitățile ADR-urilor privind gestionarea eficientă a fondurilor. ADR-urile au primit rezultate pozitive în urma evaluării și vor beneficia de fonduri pentru implementarea proiectelor-pilot al MLPS.

3.1.3. Parteneriatul cu Agențiile Naționale

- **Agenția "Apele Moldovei"**

"Apele Moldovei" este instituția specializată a administrației publice centrale pentru gestionarea apelor în Republica Moldova. Reprezentanții Agenției au participat la reuniunile legate de proiectele-pilot "Asigurare cu apă și canalizare". Parteneriatul cu această instituție contribuie la identificarea soluțiilor optime în contextul Strategiei Naționale privind asigurare cu apă și canalizare al Republicii Moldova.

- **Agenția Achiziții Publice (AAP)**

AAP este un organ specializat în cadrul Ministerului Finanțelor, care prevede implementarea politicii de stat privind achizițiile publice. AAP elaborează și implementează documentația standard privind procedurile de achiziții publice; oferă sprijin și consiliere metodologică autorităților contractante în domeniul achizițiilor publice; asigură instruirea autorităților contractante angajate în organizarea și efectuarea procedurilor de achiziții publice; 4) gestionează registrul de stat automatizat al achizițiilor publice; analizează documentele de licitație și înregistrările transmise de autoritățile contractante; examinează rapoartele al procedurilor de achiziții publice; analizează și soluționează litigiile dintre participanții la procedurile de achiziții publice; actualizează și menține lista de operatori calificați și operatori din lista neagră. GIZ împreună cu AAP organizează o serie de training-uri pentru ADR-uri cu scopul de a întări capacitățile acestora în achizițiile publice.

- **Agenția Proprietății Publice**

Agenția Proprietății Publice pe lângă Ministerul Economiei este un organ specializat al administrației publice. Agenția implementează politica Guvernului cu privire la administrarea proprietății publice și activităților de post-privatizare și exercită funcții de proprietate pentru patrimoniul deținut de stat în limitele competenței sale. GIZ intenționează să coopereze cu Agenția Proprietății Publice pentru clarificarea chestiunilor proprietății publice legate de crearea și gestionarea activelor în cadrul proiectelor-pilot.

- **Agenția Relații Funciare și Cadastru**

Agenția Relații Funciare și Cadastru este organul subordonat Guvernului, care realizează politica statului în domeniul cadastrului, cartografiei, geo-informaticii. GIZ a avut o întâlnire de

lucru cu Agenția Națională de Cadastru și planifică cooperarea cu aceasta pentru furnizarea geo-informației pentru proiectele-pilot și instruirea în procesul decizional.

3.1.4 Parteneriatul cu alte instituții din Moldova

- Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM)

CALM a fost înființat în martie 2010. Acesta întrunește în jur de 300 de membri și este succesorul Ligii Naționale a Asociațiilor de Primari din Moldova, fiind un membru al rețelei NALAS.

MLPS cooperează cu CALM în domeniul gestionării deșeurilor, CALM fiind susținut financiar din Fondul Regional Deschis pentru implementarea proiectelor în acest domeniu. Proiectul MLPS de asemenea a contribuit la consolidarea capacităților CALM prin finanțarea diferitor activități de informare și instruire organizate de CALM (astfel, GIZ a finanțat participarea membrului CALM la conferința în Ucraina privind ghișeuri unice în februarie 2011; a co-finanțat participarea a unui grup de membri CALM la evenimentul NEXPO pentru guvernele locale în luna martie 2011 în Bosnia).

- Academia de Științe a Moldovei (AȘM)

Academia de Științe a Moldovei, în rolul său de cel mai înalt for științific al țării, reprezintă unica instituție publică de interes național în sfera științei și inovării. Ea este coordonator plenipotențiar al activității științifice și de inovare, consultant științific al autorităților publice ale Republicii Moldova, are statut autonom și funcționează în baza principiilor autoadministrării. AȘM desfășoară activitatea sa în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, Codul cu privire la știința și inovare, Acordul de parteneriat cu Guvernul țării, Statutului său și altor actelor legislative și normative. Ca partener de proiect, AȘM va furniza expertiză și experiență în domeniul de gestionare a energiei. Un anumit număr de specialiști vor putea participa la training-uri pentru traineri oferit de către specialiștii de la Camera de Comerț din Potsdam.

- Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova (CCI RM)

Începând cu 1991 Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova a devenit independentă. Obiectivul major al CCI RM este crearea unui mediu și a unei comunități de afaceri în societate și de a reprezenta interesele membrilor săi în sistemul relațiilor economice externe ale Republicii Moldova și în relațiile membrilor cu autoritățile

guvernamentale și cu cercurile de afaceri străine. CCI RM va participa la activitățile proiectului ca organizator de cursuri privind gestionarea energiei. În acest fel, întreaga activitate va avea o abordare bazată pe economie de piață și un impact pozitiv asupra participanților, fiind fezabilă și durabilă.

3.1.5 Parteneriatul cu partenerii de dezvoltare în Moldova

- Proiectul DFID ” Moldova: Cooperare în Dezvoltarea Regională”

Proiectul DFID ”Moldova: Cooperare în Dezvoltarea Regională” finanțat de SIDA a terminat activitățile sale la sfârșitul lunii februarie 2011, durata totală a proiectului fiind de 24 de luni. Scopul proiectului a fost de a sprijini Guvernul Moldovei pentru a pune în aplicare Legea privind Dezvoltarea Regională votată în decembrie 2006. Valoarea totală a sprijinului DFID a fost de £4.2 milioane. Proiectul a avut două componente: un program de asistență tehnică prevăzut să acopere un șir de activități instituționale de consolidare la nivel regional și național și finanțarea (£2 milioane), care a permis Ministerului de Finanțe prin FNDR finanțarea unui număr de proiecte incluse în strategiile de dezvoltare regională.

Primul contact cu MDRD a avut loc la ADR Centru, în timpul pregătirilor finale pentru lansarea oficială a Agenției. A urmat participarea proiectului GIZ la întâlnirile comune convocate de MDRC. MLPS, de asemenea, a fost invitat să participe la Comitetul de Conducerea a MDRD.

O activitate de team-building comună a MDRC, MDRD și MLPS a avut loc în vara anului 2010, pentru a îmbunătăți cooperarea între MDRC, MDRD și MLPS.

Proiectul GIZ a decis să angajeze anumiți specialiști care au fost implicați activ în proiectul MDRD (management financiar, specialist achiziții, consilier GIZ), în acest fel păstrând cunoștințele acumulate de proiectul MDRD pe parcursul activității sale.

- PNUD, Programul de Dezvoltare Locala Integrată (PDLI)

Programul ajută la dezvoltarea capacităților APL de a planifica, implementa și monitoriza planurile lor strategice și de a îmbunătăți prestarea serviciilor publice, care implică eforturile și participarea comunității și a societății civile. MLSP a participat la activitățile legate de dezvoltarea proiectului a Strategiei de Descentralizare a Republicii Moldova, PNUD fiind responsabil pentru acest efort. MLPS și PDLI au cooperat strâns la pregătirea participării a delegației moldovenești a primarilor la evenimentul NEXPO din Bosnia în luna martie 2011.

- **SDC (Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare)**

Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare în Moldova, după cum este subliniat în Strategia sa de Cooperare pentru 2010-2013, are ca scop "susținerea Rep. Moldova în obiectivul său de a garanta pentru toți cetățenii accesul egal la o infrastructură și servicii de calitate din domeniul sănătății și asigurarea cu apă." SDC se axează pe două domenii de prioritate în Moldova: Sănătatea Publică și Apă și Sanitație.

- **Proiectul ApaSan**

Proiectul ApaSan, care s-a alăturat domeniului de apă și sanitație al Moldovei în aprilie 2009, este implementat de Centrul Elvețian de Resurse și Consultanță pentru Dezvoltare – Fundația Skat. MLPS a avut mai multe întâlniri de lucru cu ApaSan, unde ApaSan a împărțit materiale elaborate de ei în domeniul de asigurare cu apă și sanitație. MLPS va lua în considerație experiența ApaSan acumulată în proiectele de asigurare cu apă și sanitație în localitățile rurale din Moldova (sisteme de management, activități de sensibilizare, etc.).

- **SIDA (Agenția Suedeză pentru Cooperare Internațională în Dezvoltare)**

SIDA este donatorul principal în Republica Moldova în sfera eficientizării energiei, care face parte din Strategia SIDA pentru anii 2011-2014 în Moldova. MLPS a stabilit relații de lucru cu SIDA în Moldova, participând la întâlnirile regulate a Consiliului de Coordonare privind eficiența energetică. La începutul anului 2011 MLPS și SIDA au evaluat în comun opțiunile privind posibilă finanțarea a unor activități MLPS de SIDA în vederea prestării serviciilor MLPS în contextul dezvoltării regionale.

3.1.6 Parteneriatul cu Instituțiile din afara Republicii Moldova

- **Centrul de Instruire Avansată în Dezvoltarea Rurală (SLE)**

SLE este o unitate organizațională a Facultății de Agricultură și Horticultură la Universitatea Humboldt din Berlin. Principala sa misiune este de a implementa un program suplimentar de training de un an. Alte domenii de activitate includ consultanța și cercetare precum și seminare și ateliere de lucru pe teme speciale a cooperării internaționale. O parte importantă a cursului este o misiune de trei luni în străinătate, cu scopul de a examina probleme de dezvoltare a politicii în practică și de a consolida abilitățile analitice și sociale ale participanților. SLE va deveni partener a MLPS pentru creșterea capacității furnizorilor de servicii publice din proiectele-pilot.

- Ost-Ausschuss der Deutschen Wirtschaft/Comitetul de Est al Economiei Germane

Împreună cu Ost-Ausschuss der Deutschen Wirtschaft, GIZ a organizat o vizită la Expoziția pentru Eficiență Energetică care s-a desfășurat în Frankfurt pe Main, Germania în perioada 3-7 octombrie 2010. În timpul acestei vizite participanții au avut șansa să se întâlnească cu reprezentanții Camerei de Comerț din Frankfurt, agenților de Eficiență în Energetică și alți jucători de pe piața energetică germană. Scopul principal a fost schimbul de experiență în domeniul și în special pregătirea programului de instruire "Manageri Europeni în Energie" care se planifică de a avea loc la începutul lunii aprilie 2011.

Cooperarea Trilaterală: Moldova – Germania – România

Republica Moldova este partenerul major al României în domeniul dezvoltării. Bugetul pentru asistența de dezvoltare a Republicii Moldova administrat de Ministerul Afacerilor Externe a României constituie 2 milioane Euro în 2010 – cea mai mare sumă alocată până atunci. În perioada de pre-aderare a României, Ministerul Afacerilor Externe a României a beneficiat de asistență din partea BMZ pentru formarea capacității instituționale. Dialogul româno-german a ajuns la punctul de a analiza posibilitatea de a implementa un proiect trilateral în Republica Moldova, prin intermediul GIZ. Ca parte a procesului, MLPS a elaborat Memorandumul de Înțelegere, care a fost examinat de Ministerele respective din partea Germaniei, României și Republicii Moldova. MÎ a fost finalizat și semnat de către toate cele trei părți în vara anului 2010. Ca rezultat, MLPS a primit suplimentar 500.000 Euro din partea Guvernului României, ca parte a asistenței internaționale pentru dezvoltare oferite Moldovei, care vor fi utilizate pentru implementarea proiectului-pilot privind îmbunătățirea sistemelor de aprovizionare a apei și canalizare în satul Roșu, raionul Cahul.

3.2. Identificarea proiectelor-pilot

În mai 2010 a fost lansat primul apel pentru propuneri în cadrul FNDR de către Ministerul Construcțiilor și Dezvoltării Regionale. Toate administrațiile publice locale de nivelul întâi și doi au fost eligibile să prezinte propuneri de proiect pentru FNDR. Din cele 135 de propuneri prezentate celor trei ADR-uri, 56 au fost identificate de către Consiliile Regionale de Dezvoltare ca proiecte potențiale. Proiectul GIZ a urmat normele și standardele apelului național pentru propuneri, iar după examinarea propunerilor de proiect MLPS a pre-selectat 20 de proiecte. MLPS a angajat 4 experți tehnici având cunoștințe de specialitate în

domeniul eficienței energetice, asigurare cu apă și sanitație și managementul deșeurilor pentru a face evaluarea rapidă a proiectelor pre-selectate. În baza rapoartelor de expertiză și criteriilor interne de proiect, decizia finală a fost luată pentru a aproba următoarele propuneri de proiect ca proiecte-pilot:

- Construcția sistemelor de distribuire a apei și sistemelor de canalizare în satul Duruitoarea Veche, comuna Costești, raionul Rîșcani
- Aprovizionarea cu apă potabilă a cetățenilor din satul Roșu, raionul Cahul.
- Îmbunătățirea managementului de deșeuri solide în 7 sate și în orașul Șoldănești, raionul Șoldănești și în satul Lipceni, raionul Rezina.
- Iluminarea eficientă a străzilor din satul Tătărauca Veche, raionul Soroca.
- Îmbunătățirea eficienței energetice a spitalului din orașul Orhei, raionul Orhei.

Expertii tehnici cu cunoștințe de specialitate în domeniul eficienței energetice, asigurare cu apă și sanitație și managementul deșeurilor au fost angajați pentru a îmbunătăți propunerile de proiect aprobate și de a le pregăti pentru implementare.

Faptul că proiectul a decis să identifice oportunitățile de investiție pentru proiectele pentru a îmbunătăți serviciile publice locale în cadrul procedurilor FNDR a fost înalt apreciat de principalele părți interesate în dezvoltarea regională, ajutând să reducă costurile de tranzacție și de a consolida ADR-urile și CDR-urile.

3.3. Implementarea Proiectelor-pilot

Toate proiectele selectate au potențialul de a deveni modele pentru proiecte similare în regiune/țară, contribuind substanțial la implementarea strategiilor de dezvoltare regională. Proiectele selectate promovează cooperarea inter-comunală intensă precum și creșterea sinergiei a proiectului pentru dezvoltarea regională.

3.3.1. Asigurare cu apă și canalizare

Sisteme de distribuire a apei și sisteme de canalizare în satul Duruitoarea Veche, comuna Costești, raionul Rîșcani.

Descrierea Proiectului

Acest proiect va răspunde nevoilor locuitorilor din satul Duruitoarea Veche, care se confruntă cu problema insuficienței de apă potabilă. Proiectul își propune să ofere pentru aproximativ 470 de locuitori ai satului sisteme de distribuire a apei și sisteme de canalizare de calitate. Sistemul local va fi conectat la sistemul de apă și canalizare din orașul Costești.

În urma realizării proiectului se așteaptă următoarele rezultate:

1. 470 de cetățeni (120 de gospodării) vor fi conectate la apă potabilă.
2. Cel puțin 30% din gospodării vor fi conectate la sisteme de canalizare.
3. Va fi îmbunătățit managementul întreprinderii municipale "Apa Canal Costești"
4. Va fi redusă poluarea mediului.

Principalele activități planificate: elaborarea proiectelor tehnice, construcția sistemelor de canalizare și rețelelor de apă, conectarea gospodăriilor, studiul de referință, analiza economică a furnizorului de servicii de alimentare cu apă, instruire și consultanță pentru dezvoltarea capacităților actorilor din acest sector, campania de informare și sensibilizare a cetățenilor. Bugetul de investiții a proiectului este de 2.1 milioane lei.

Realizări:

Tehnice:

Identificarea/implementarea soluțiilor tehnice.

În luna iulie și august 2010 propunere inițială a fost analizată și modificată. În urma unei analize detaliate efectuate de expertul tehnic în domeniul asigurării cu apă și sanitației, P. Panus, și consultarea cu experții locali și cu comunitate, soluția inițial propusă a fost schimbată, și anume: sursa de asigurare cu apă și canalizare/ tehnologia de tratare. În locul utilizării inițial planificate a fântânilor arteziene (care sunt vechi, ne-certificate, cu calitatea necunoscută a apei și a debitului de apă) a fost propusă conectarea apeductului la sistemul din orașul Costești. Această schimbare va asigura sursă de apă calitativă și va reduce costurile de întreținere pe viitor. Versiunea inițială a proiectului prevede construirea a unor mini-stații de canalizare, dar această tehnologie de tratare a apei nu poate fi folosită, dat fiind faptul că satul este situat în zona de protecție Duruitoarea Veche a râului Prut. Astfel a fost decis conectarea la sistemului de canalizare din Costești. Dar deoarece stația de tratare a apelor reziduale nu funcționează, s-a decis să înceapă renovarea stației de tratare a apelor reziduale. Amendamentele propuse contribuie la creșterea eficienței a investițiilor planificate

și reduc costurile operaționale pentru întreținerea sistemului de asigurare cu apă și canalizare.

Perfecționarea documentelor tehnice

Au fost elaborate două proiecte tehnice: (a) construcția sistemelor de distribuire a apei și canalizare în Duruitoarea Veche și (2) renovarea stației de tratare a apelor reziduale în Costești. A fost organizat tender pentru solicitarea ofertelor privind desene tehnice, la care au aplicat patru companii. BONCOM LLC a fost contractat pentru proiectul tehnic pentru aprovizionarea apei și a sistemelor de canalizare din Duruitoarea Veche, și Ecology Expert - pentru elaborarea renovării tehnice a instalației de tratare a apelor reziduale. Proiectul tehnic pentru Duruitoarea Veche este în proces de verificare.

Consolidarea Capacităților:

Cooperare și dezvoltare

Trei întâlniri de lucru au avut loc în satul Costești implicând jucătorii principali în serviciile de sanitație și a rețelelor de apă. Pe 29 iulie 2010 a fost organizată prima întâlnire de lucru cu participarea a APL, Apa Canal Costești, Apa Canal Rîșcani și beneficiari. Ei au discutat modalitățile de a răspunde nevoilor locale și soluțiile propuse de către experții tehnici. Pentru întâlnirea de lucru de pe 18 august 2010 au fost invitați specialiști în domeniul tehnicilor de protecție a mediului stației pentru a identifica soluția optimă de tratarea a apelor reziduale și de a evalua starea stației pentru tratarea apelor reziduale. În aceeași zi, a avut loc o altă întâlnire în satul Duruitoarea Veche unde au fost propuse soluții tehnice și discutate cu beneficiarii și format un grup local de lucru.

Evaluarea nevoilor de dezvoltare

Implementarea proiectului va fi adaptată la nevoile beneficiarilor. Din acest motiv cercetarea și identificarea nevoilor beneficiarilor este o activitate permanentă și însoțește majoritatea activităților organizate. Pe parcursul sesiunilor de lucru în Costești (18.08.2010), Rîșcani (09.08.2010), Ocnița (29.07.2010) au fost discutate probleme cu care se confruntă APL în sfera achizițiilor publice și gestionarea proprietății publice. Unele din problemele identificate au fost elucidate în cadrul atelierului de lucru privind achizițiile publice care a avut loc pe 3 septembrie, 2010 în Chișinău. În februarie 2010 a fost angajată compania de consultanță pentru a efectua analiza întreprinderii municipale din Costești.

Activitățile de instruire/ schimbul de experiență

La data de 13 octombrie 2010 în Costești s-a desfășurat atelierul de lucru privind "Implementarea proiectelor în domeniul de asigurare cu apă și canalizare". La eveniment au participat reprezentanții structurilor naționale și locale implicate în sectorul de asigurare cu apă și canalizare, precum Ministerul Mediului, MDRC, serviciile regionale descentralizate, consiliul raional Rîșcani, primăria locală, beneficiarii proiectului. Participanții și-au exprimat opiniile cu privire la planul de lucru propus și au discutat etapele proiectului.

Analiza diagnostică a întreprinderii municipale "Apa Canal Costești".

În perioada februarie-aprilie 2011 are loc analiza diagnostică a întreprinderii municipale "Apa Canal Costești". Ea a fost efectuată de Consorțiul Ingineria Apelor, Moldova și Steinbacher-Consult Ingenieuresellschaft mbH & Co.KG, Germania. Ca rezultat al acestei activități va fi aprobat planul de restructurare a întreprinderii municipale "Apa Canal Costești".

Îmbunătățirea serviciilor

La data de 6 august 2010 în timpul unei sesiuni de lucru organizată în colaborare cu consiliul raional Rîșcani a fost discutată ideea de modernizarea a serviciilor Rețelelor de Apă și Canalizare, beneficiile și dificultățile acestui proiect. În timpul implementării proiectului va fi actualizată strategia raională pentru sectorul rețelelor de apă și sanitație.

Proiect-pilot „Aprovizionarea cu apă potabilă a locuitorilor satului Roșu”

Background

O sursă tradițională de apă potabilă în localitățile din Republica Moldova a fost întotdeauna apa subterană. În prezent, 67% din resursele de apă existente nu corespund cerințelor igienice, fiind într-o stare nesatisfăcătoare. Doar 20% din sursele de ape subterane din 77 localități rurale au o calitate a apei corespunzătoare cerințelor și poate fi utilizată ca surse de apă în scopuri potabile și pentru uz casnic.

Sursă de apă în satul Roșu este apa subterană. În perioada 2008-2009 calitatea apei distribuite corespundea normelor sanitare, atât la parametrii chimici cât și cei bacteriologici. Proiectul va rezolva problema de aprovizionare a apei în satul Roșu și va permite îmbunătățirea nivelului de viață a locuitorilor.

Obiectivele Proiectului

Obiectivul General: de a crea condiții pentru aprovizionarea apei potabile pentru 3700 de locuitori ai satului Roșu și a satelor înconjurătoare.

Obiective specifice:

- Îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării cauzate de anumite substanțe periculoase deversate în mediul acvatic;
- Extinderea infrastructurii de apă în aglomerările din zonă;
- Îmbunătățirea capacității APL de a gestiona eficient și transparent resursele publice și asigurarea serviciilor publice efective într-o manieră participativă.

Rezultatele Proiectului

Proiectul va produce următoarele rezultate: 12.5 kilometri de conducte de apă, două stații pentru a menține presiunea în 5 puncte de alimentare cu apă a unităților de transport pentru starea de alarmă și 18 locuri de muncă nou create.

Indicatori de productivitate pentru Utilizare la Monitorizarea Proiectului

- 12, 5 km de rețele de apă construite în conformitate cu parametrii specificați în proiectul
- Creșterea capacității tehnice de alimentare cu apă potabilă (m³/24 ore)
- Creșterea capacității sistemului de canalizare (m³/24ore)
- Numărul de angajați instruiți în managementul instituțional
- Numărul de persoane instruite în utilizarea corectă și întreținerea echipamentelor tehnice și echipamentului modern

Beneficiarii și Rezultatul Așteptat

Beneficiul acestui proiect va fi aprovizionarea cu apă a: instituțiilor preșcolare, gimnaziilor, 800 de gospodării, opt companii locale, 35 de întreprinderi. Proiectul este unul durabil deoarece va duce la îndepărtarea unor boli cronice care apar din cauza consumului de apă de calitate slabă, îmbunătățirea standardelor de viață și a calității vieții, dezvoltarea durabilă a comunității, dezvoltarea socio-economică, îmbunătățirea calității mediului în sat și în regiune și posibilitatea de a efectua noi activități și de a spori activitățile existente.

Partea Tehnică

Expertul național în rețele de apă și sanitație M. Cojocar a fost angajat în septembrie 2010 pentru a îmbunătăți propunere de proiect din Roșu și documentele tehnice în conformitate cu cerințele procesului de achiziții publice, care trebuie întreprinse de ADR Sud. Desenele tehnice și raportul narativ al proiectului au fost făcute de compania Construct Complex, cu o expertiză și experiență în domeniul de proiectare, care au fost identificate printr-un proces de tender.

În decembrie 2010 în Cahul a fost semnat un Memorandum de Înțelegere, pentru inițierea și implementarea proiectului-pilot „Aprovizionarea cu apă potabilă a locuitorilor satului Roșu, raionul Cahul”. Scopul acestui MÎ este de a crea un parteneriat pentru lansarea și ulterioară implementare a proiectului. Prin acest MÎ părțile au stabilit rolurile și responsabilitățile, relațiile între parteneri necesare pentru implementarea cu succes a proiectului anterior menționat. MÎ a fost semnat între: GIZ, ADR Sud, primăria satului Roșu, primăria orașului Cahul, raionul Cahul și întreprinderea municipală ”Apa Canal Cahul”.

La data de 1 februarie 2011 în satul Roșu a fost creat Comitetul de implementare și monitorizare a proiectului. Acest Comitet va facilita contactul între primăria orașului și comunitate și va contribui la organizarea colectării contribuțiilor pentru conectarea persoanelor la rețeaua de alimentare cu apă.

Consolidarea Capacităților

Activitățile de instruire/ schimbul de experiență

La data de 21 iulie 2010 a avut loc o întâlnire de lucru cu participarea Consiliului raional Cahul, primăriei orașului Cahul, Apa Canal Cahul și primăriile vecine. Participanții au convenit asupra eficienței de management al serviciilor de asigurare cu apă și canalizare de către un singur operator, în special în cazul în care sistemele de aprovizionare cu apă vor fi conectate la rețeaua Cahul. În același timp, au fost expuse și întrebările care pot apărea în gestionarea proprietății.

La data de 14 octombrie 2010 în Cahul a avut loc un atelier de lucru privind ”Implementarea proiectelor de asigurare cu apă și canalizare”, unde participanții și-au exprimat opiniile privind planul de lucru propus, etapele acestui proiect și au propus alte soluții, în special, un apel pentru un studiu mai aprofundat privind organizarea serviciilor regionale de asigurare cu apă și canalizare, în caz când proprietatea este deținută de diferiți actori, și de asemenea elaborarea unui master plan de asigurare cu apă și canalizare a raionului Cahul.

Studiul de ocazie a fost realizat pentru proiectul ”Apă potabilă pentru locuitorii satului Roșu”. În februarie 2011 a fost angajată compania de consultanță pentru a efectua analiza diagnostică a întreprinderii municipale din Cahul. În martie 2011 au fost prezentate rezultatele preliminare a analizei la echipa de conducere a întreprinderii, MLPS și ADR Sud.

3.3.2. Gestionarea Deșeurilor

”Extinderea sistemului integrat de management a deșeurilor spre zonele rurale situate în bazinul râului Ciorna”

Descrierea Proiectului

Bazinul râului Ciorna este puternic poluat pe o distanță de 23 km datorită depozitării necontrolate a deșeurilor solide și din cauza poluării râurilor mici afluențe care trec prin satele: Parcani, Glinjeni, Mihuleni, Olișcani, Șestaci, Șipca din raionul Șoldănești și statul Lipcenii din raionul Rezina. Apele subterane în aceste sate sunt la fel poluate. Poluarea râului Ciorna afectează 14,844 de locuitori.

Scopul general al proiectului este de a reduce poluarea mediului prin extinderea managementului integrat de colectare și depozitare a deșeurilor orașului Șoldănești spre 7 sate situate în bazinul râului Ciorna.

Obiectivele proiectului sunt:

4. Consolidarea capacităților tehnice de separare a deșeurilor și extinderea serviciului de canalizare spre satele situate în bazinul Râului Ciorna: satele Parcani, Olișcani, Șestaci, Șipca, Mihuleni, Glinjeni din raionul Șoldănești și spre satul Lipcenii, raionul Rezina;
5. Dezvoltarea unui depozit de deșeuri pentru stocarea deșeurilor solide pentru toate comunitățile proiectului;
6. Creșterea capacităților de gestionare a deșeurilor a APL-urilor din 8 comunități (situate în bazinul râului Ciorna: Parcani, Olișcani, Șestaci, Șipca, Mihuleni, Glinjeni din raionul Șoldănești și spre satul Lipcenii, raionul Rezina);
7. Sensibilizarea și educarea populației privind colectarea separată a deșeurilor.

Rezultatele așteptate ale Proiectului:

Spre sfârșitul proiectului, un serviciu de sanitație modern va funcționa în 8 sate situate în bazinul râului Ciorna. 14,844 oameni în opt sate vor beneficia de servicii extinse de canalizare. Vor fi create 16 locuri de muncă permanentă și 50 de locuri de muncă temporară. 14,844 de oameni vor fi informați și instruiți, inclusiv 3000 de elevi și 200 de profesori.

Realizări:

Partea tehnică

Proiectul original a fost îmbunătățit prin introducerea construcției unui depozit de deșuri în Șoldănești. O companie de proiectare a fost selectată pentru a dezvolta proiectul tehnic al depozitului de deșuri din Șoldănești. În același timp au fost pregătite Caiete de Sarcini pentru achizițiile publice.

La data de 3 noiembrie 2010 G. Janikowski, expert străin în domeniul mediului s-a întâlnit cu aplicanții de proiect și partenerii lor, contribuind la îmbunătățirea proiectului. De asemenea, MLPS a contractat o companie pentru elaborarea desenului tehnic al depozitului de deșuri din Șoldănești.

Consolidarea Capacității

Activitățile de instruire/ schimbul de experiență

La data de 4-5 noiembrie 2010, în Șoldănești a fost organizat un atelier de lucru "Căutarea Celor Mai Bune Practici pentru Gestionarea Deșeurilor Solide – Schimb de Experiențe Practice și Abordări Inovative". Reprezentanții APL-urilor care au implementat proiecte de management a deșeurilor solide, directorii și reprezentanții întreprinderilor municipale, MDRC și CALM, experți în mediu străini și locali au participat la atelierul de lucru. În timpul seminarului a fost posibil de a analiza experiențele pozitive și negative ale proiectelor similare. S-a constatat că există multe lacune în ceea ce privește metoda de calcul al taxelor pentru serviciile prestate și aspecte juridice neclare. S-a convenit că aceste ateliere de lucru se vor desfășura în mod regulat iar probleme vor fi studiate pentru a veni cu propuneri concrete privind îmbunătățirea cadrului legal de către Ministerul Mediului. De asemenea, la seminar a fost prezentat un model de parteneriat public-privat, care a adus multe întrebări în discuții privind mecanismul de funcționare și gestionare a acestui serviciu.

Evaluarea Necesităților

Prima evaluare a fost făcută în timpul întâlnirilor cu beneficiarii direcți. Întreprinderea municipală din Șoldănești și personalul APL erau lipsiți de informație privitor la instrumentele adecvate pentru îmbunătățirea situației în acest domeniu. Compania de consultanță a fost angajată în februarie 2011 pentru a efectua analiza diagnostică a întreprinderii municipale Șoldănești.

3.3.3. Eficiența Energetică

Îmbunătățirea eficienței energetice a spitalului de la Orhei

Descrierea Proiectului

Propunerea inițial prezentată la FNDR a fost asociată cu sursele regenerabile de energie.

Proiectul a fost axat pe:

- Instalarea colectoarelor solare pe acoperiș pentru aprovizionarea cu căldură și apă caldă
- Conectarea sistemului existent la căldură și apă caldă;
- reducerea costurilor de încălzire și apă caldă a unui bloc din spital.

În prezent, spitalul este situat pe un teritoriu de 6 ha și cuprinde un număr de 18 clădiri. Complexul a fost construit în perioada sovietică și corespunde standardelor de proiectare și de eficiență energetică a acelor timpuri.

Implementarea Tehnică.

Evaluare propunerii împreună cu vizitele din teren au scos în evidență slaba eficiență energetică a clădirilor:

- Lipsa sistemului de contorizare a energiei electrice și termice pentru fiecare clădire;
- Sistemul energetic moștenit de la fosta Uniune Sovietică nu este fezabil: spitalul plătește în mediu 100.000 MDL suplimentar pe an pentru energia electrică;
- Sunt o mulțime de echipamente foarte vechi și care sunt foarte scumpe din cauza consumului înalt de energie electrică.

Ca o recomandare importantă pentru îmbunătățirea propunerii de proiect și de a lua o decizie tehnică pentru perfecționare este necesar:

- De a măsura consumul energiei electrice și termice pe clădiri;
- De a identifica soluțiile fezabile pentru probleme actuale cu care se confruntă departamentul tehnic al spitalului.

Activitățile de creșterea capacităților

Există un potențial limitat pentru managementul și implementarea proiectului la nivelul administrației spitalului. Este necesar ca investițiile în creșterea eficienței energetice a clădirilor să fie urmate de activitatea de creșterea capacităților care se va concentra în implicarea administrațiilor de toate nivelele pentru rezolvarea problemelor de eficiență energetică a obiectelor social vulnerabile.

Sub acest aspect, este planificat de a organiza un atelier de lucru care va identifica intervențiile necesare (generarea de idei) la fiecare nivel care va duce la îmbunătățirea eficienței energetice în toate clădirile publice. Pentru a spori efectul de multiplicare a activităților de proiect, un număr considerabil de APL-uri vecine vor fi invitate la aceste activități.

Evaluarea necesităților

Specialiștii spitalului Orhei și APL Orhei vor participa la programul de instruire „Managerul Energetic European”. Cursul va oferi toată informația necesară pentru creșterea calității managementului eficienței energetice a spitalului din Orhei.

Iluminarea stradală în comuna Tătărauca Veche

Descrierea Proiectului

Propunerea de proiect a fost identificată din totalul aplicațiilor prezentate către FNDR. Inițial ideea de proiect a fost axată pe:

- Elemente fotovoltaice pentru iluminarea stradală;
- Iluminarea unei străzi în fiecare din cele șase sate;
- Un proiect sofisticat high-tech cu un buget mare;

Pentru o implementare realistă a proiectului era nevoie de o analiză.

Implementarea Tehnică

După o analiză detaliată a propunerii de proiect și vizitei în teren au fost identificate următoarele:

- Propunerea de proiect în forma sa inițială nu a prevăzut o soluție integrată pentru iluminarea stradală în Tătărauca Veche;
- Soluția tehnică a fost sofisticată și foarte scumpă comparativ cu alte probleme socio-economice a satului;
- Nu este nici-o șansă ca proiectul să fie un model pentru alte sate din cauza investițiilor mari și menținerea costurilor pentru echipamentul fotovoltaic.

Au fost propuse următoarele recomandări pentru perfecționarea proiectului:

- De a schimba focusarea proiectului de la sursele regenerabile de energie la utilizarea eficientă a energiei;

- De a modifica soluția tehnică sugerată în propunerea inițială la becuri eficiente energetic pentru iluminarea stradală, ele fiind conectate la o sursă de energie convențională;
- De a crea o companie pentru gestionarea eficientă a serviciului de iluminare stradală în toate cele șase sate.

Activitățile de creștere a capacităților

Deși la nivel local a fost identificat un potențial pentru managementul și implementarea proiectului, este absolut necesar ca investițiile în echipamentele de iluminare să fie urmate de o puternică activitate de creștere a capacității. Sub acest aspect, este planificat de a elabora un program de instruire pentru APL, precum și pentru personalul companiei municipale. Pentru a spori efectul de multiplicare a activităților acestui proiect un număr considerabil de APL-uri vor fi invitați la aceste activități.

Evaluarea necesităților

Din discuțiile cu comunitățile a devenit evident pentru APL că toți cetățenii din satul Tătărauca Veche sunt dispuși să aibă un sistem de iluminare stradală.

Scopul major al programului de formare ” Managerul Energetic European” este instruirea specialiștilor în problemele eficienței energetice. Se așteaptă ca toate APL-urile din Moldova, precum și specialiștii independenți vor beneficia din acest proiect. De asemenea, se presupune că practicanții vor fi capabili să scrie propuneri de proiect pentru îmbunătățirea aspectelor eficienței energetice și să aplice cunoștințe în activitatea lor de zi cu zi.

ASPECTE TRANSVERSALE

3.3.4. Achiziții Publice

Sistemul național de achiziții publice ar trebui să fie practicat de toate instituțiile care sunt implicate în procesul de achiziții publice, în cazul proiectului: MDRC, ADR-urile și APL-urile. Există o nevoie de a crește capacitățile specialiștilor din instituțiile respective în achizițiile publice.

3.3.5. Gestionarea Proprietății Publice

Administrarea proprietății publice este un aspect important pentru guvernele locale care vor implementa proiectele-pilot. Este extrem de important pentru proiectele-pilot de a alege o modalitate eficientă de a gestiona proprietatea publică nou creată sau renovată. De

asemenea, pentru APL-uri este important de a avea acces la datele geo-spațiale ce va putea îmbunătăți procesul decizional al APL-urilor. În acest sens, MLPS împreună cu ADR Sud pregătește un atelier de lucru pentru proiectele-pilot implicate în proiectele privind asigurare cu apă și canalizare, cu scopul de a informa APL-urile despre opțiunile și modelele de administrare eficientă a proprietății publice.

3.4. Baza de Date a Proiectelor

Pentru a spori sinergia activităților a proiectului cu alte proiecte care sunt implementate la nivel local/regional, a fost creată o bază de date cu proiecte de dezvoltare implementate în diferite părți a Moldovei. Etapa inițială de colectare a datelor din regiuni a fost încheiată de MLPS în octombrie 2010. La a doua-a etapă de implementare a acestei activități, o companie de web-design a fost angajată pentru a lucra la conceptul și structura bazei de date. După finalizarea lucrărilor, baza de date va fi transferată la MDRC și la ADR-urile pentru actualizări periodice.

4. Consultanță

Consultanță este unul dintre modurile prin care MLPS oferă asistență. De la lansarea proiectului, MLPS a angajat mai mulți consultanți (naționali și internaționali), pentru a aplica expertiza lor în activitățile proiectului. Angajarea experților tehnici naționali este prezentată în sub-capitolul privind domeniile Proiectului.

Astfel, MLPS a angajat pe termen scurt consultantul Z. Cordasic în iunie, 2010 pentru a examina capacitățile tehnice și administrative a celor trei ADR-uri (Nord, Centru și Sud) axându-se pe rolul acestora.

De asemenea în iunie 2010, MLPS a invitat pe W. Borowczak pentru a sprijini echipa MLPS în identificarea indicatorilor adecvați, dezvoltarea lanțurilor impactului și elaborarea unei matrice de planificare.

În noiembrie 2010, MLPS a contractat pe G. Janikowski, expert internațional în deșeurile solide, pentru a furniza o evaluare a proiectului-pilot privind deșeurile solide și de a veni cu exemple de cele mai bune practici în domeniu.

În ianuarie 2011 un expert internațional J. Henger a fost contractat de MLPS pentru a însoți companiile de consultanță care efectuează analiza întreprinderilor municipale din proiectele-pilot și de a elabora rapoarte pentru furnizorii serviciilor respective, concentrându-

se asupra lacunelor capacităților de dezvoltare a companiilor evaluate și necesităților lor de instruire.

În ianuarie 2011 un consorțiu internațional care include companiile de consultanță GOPA, Kommunate Kredit și Eptisa au fost selectate pentru a oferi servicii de consultanță în cadrul MLPS. În februarie 2011, liderul echipei a prezentat compania în timpul atelierului comun de planificare cu participarea MLPS, MDRC și ADR-urilor. În martie 2011, liderul echipei s-a întâlnit cu consilierii MLPS pentru a discuta în detaliu planurile operaționale a fiecărui proiect-pilot și de a planifica detaliat necesitățile în serviciile de consultanță.

În februarie 2011, expertul internațional în dezvoltarea regională L. Drewsky a avut întâlniri de lucru cu reprezentanții a MDRC, ADR-urile din Nord și Centru, Consiliul de Dezvoltare Regională Centru, Cancelaria de Stat, Parlamentul și mai multe ministere. Scopul misiunii a fost de a evalua nevoile în dezvoltare instituțională a MDRC, ADR-urilor și CDR-urilor, cu scopul de a pregăti o propunere tehnică de proiect pentru potențiala co-finanțare din partea partenerilor interesați în dezvoltare.

5. Dezvoltarea Capacității pentru Dezvoltare Regională și Cooperare Transfrontalieră în Republica Moldova

Proiectul "Dezvoltarea Capacității pentru Dezvoltare Regională și Cooperare Transfrontalieră în Republica Moldova" activează într-o cooperare foarte strânsă cu MLPS. Acesta a fost aprobat de Ministerul German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare în 2010, bazat pe o cerere a Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Regionale, și pentru a consolida rezultatele proiectului precedent "Susținerea Cooperării Transfrontaliere din Nordul Moldovei cu Regiunile învecinate din România și Ucraina".

Proiectul se referă la două aspecte:

4. Susținere la nivel conceptual (politică, instituții și structuri de dezvoltare regională);
5. Asistență tehnică pentru identificarea și pregătirea proiectelor, participarea la apeluri pentru propuneri, controlul calității în implementarea proiectului.

Proiectul va contribui la:

- Creșterea gradului de conștientizare a APL-urilor privind relevanța parteneriatelor, cooperării inter-comunale și regionale;

- O mai bună cooperare regională între actorii Naționali – FNDR și programe UE – Cooperare transfrontalieră/transnațională;
- Consolidarea capacității a actorilor locali de a identifica idei de proiecte viabile și utilizare diferitor oportunități de investiție, în special FNDR, programele UE de cooperare transfrontalieră/transnațională și alte programe;
- Contribuirea la stabilirea parteneriatului și cooperare pentru dezvoltare la nivel local, regional, național, transfrontalier și transnațional;
- Dezvoltarea propunerilor de proiect care urmează să fie aplicate în apelurile UE, programelor de cooperare transfrontalieră/transnațională și programelor naționale de dezvoltare regională și inter-comunală.

Din cauza limitelor financiare, acest proiect este preponderent orientat spre îmbunătățirea capacităților și competențelor a autorităților publice locale/regionale și organizațiilor din regiunea de nord a Moldovei.

Proiectul se așteaptă la următoarele rezultate:

- Actorii regionali informați despre fondurile UE și naționale;
- Persoanele din regiunea de nord a Moldovei instruiți în Managementul Ciclului de Proiect;
- Cel puțin 2-3 proiecte susținute la etapa de elaborare și implementare;
- Stabilirea unor parteneriate durabile;
- Consolidarea capacităților organizațiilor din R. Moldova în domeniul cooperării transfrontaliere.

Principalele activități planificate: dezvoltarea unui program de instruire privind Identificarea, Dezvoltarea și Managementul Ciclului Proiectului, organizarea 21 de sesiuni de instruire în regiunea din nord începând cu aprilie 2011, oferirea asistenței în dezvoltarea proiectelor pentru fondurile UE și naționale, organizarea vizitelor de studiu la proiectele inovatoare și implementate cu succes, între altele.

Beneficiarii proiectului vor fi APL de nivelul întâi și doi din regiunea de nord a Moldovei, precum și alți solicitanți potențiali ai proiectului, ca: ONG-urile; companiile de consultanță; experți tehnici pentru proiecte de dezvoltarea regională; CDR Nord, ADR Nord; MDRC; CNDR.

Activitățile de creștere a capacităților

În decembrie 2010, ADR Nord a organizat un eveniment pentru a informa actorii regionali (guvernele locale, ONG-urile, sectorul privat) despre oportunitățile de finanțare prin intermediul fondurilor naționale și internaționale.

La data de 8 februarie 2011, expertul pe programele de cooperare transfrontalieră și transnațională în UE a venit în Moldova și a prezentat un plan pentru o serie de sesiuni de instruire privind managementul ciclului de proiect în cadrul proiectelor transfrontaliere și transnaționale finanțate de UE, precum și privind proiectele inter-comunale și regionale finanțate din alte surse. Pentru a obține obiectivul dorit, o companie de consultanță din regiunea de nord va fi selectată pentru a elabora și implementa programul de instruire. Furnizorul de servicii va conlucra strâns cu ADR Nord și GIZ și va primi asistență conceptuală și tehnică necesară pentru a garanta o instruire calitativă.

6. Lecțiile Învățate

De la începerea proiectului MLPS, au fost descoperite următoarele probleme și provocări:

- Capacitatea slabă a APL în elaborarea propunerilor de proiect;
- Capacitatea slabă în identificarea soluțiilor tehnice optime a proiectelor;
- Capacitatea slabă a ADR-urilor în managementul proiectului;
- Abilități insuficiente a ADR-urilor și APL-urilor în achizițiile publice.

Pe baza acestor provocări și puncte slabe, MLPS a învățat câteva lecții:

- Un proiect de infrastructură ar trebui dezvoltat, bazat pe un studiu de fezabilitate – în caz contrar există un mare risc ca soluția propusă să nu fie optimă.
- Evaluarea propunerilor de proiect să se facă cu deplasări în teritoriu și sprijinul experților din domeniu.
- Experiențele de succes în domeniu sunt un sprijin important pentru comunitățile care încep să implementeze proiectele lor.

7. Activități planificate (următoarele 3 luni)

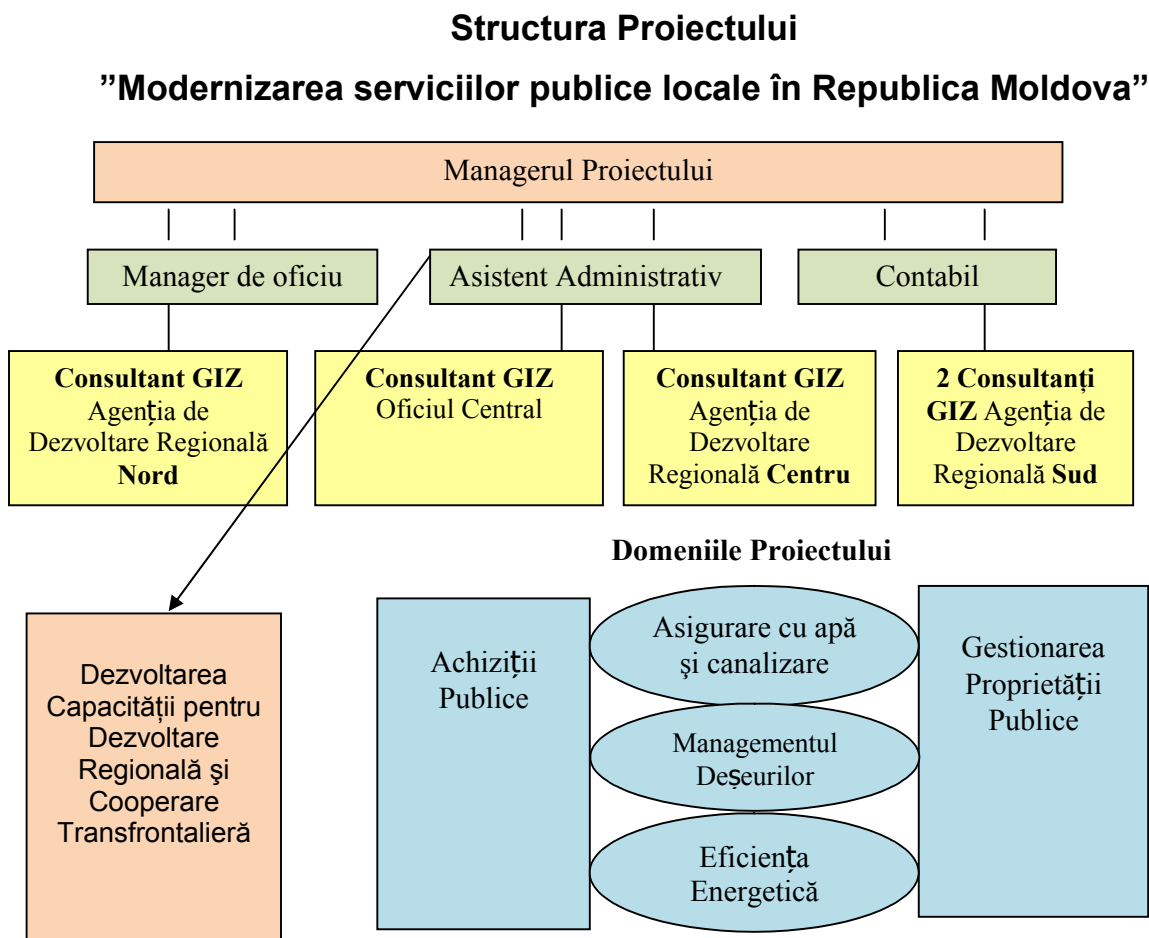
Activitățile planificate sunt reflectate în planurile operaționale pentru fiecare sector, activități tehnice și de consolidare a capacităților. MLPS face permanent un schimb de

informație cu partenerii de proiect și beneficiarii, cu scopul de a ajusta planurile operaționale și de a le face mai specifice. În timpul elaborării planurilor pentru viitor, MLPS ia în considerație lecțiile învățate din experiența anterioară.

8. Anexe

8.1.

8.2.

Planuri operaționale pentru 2011

PLAN OPERAȚIONAL 2011

Titlul proiectului: Asigurarea cu servicii de apă și canalizare a locuitorilor satului Duruitoarea Veche														Responsible	Estimation of costs, MDL	
#	Activity	To which indicator contributes	Time frame, 2011													
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			12
<p>Proiectul va contribui la:</p> <p>A. Rezultate finale</p> <ol style="list-style-type: none"> Colaborarea între diferite nivele va fi îmbunătățită Planurile investiționale, de dezvoltare vor fi implementate Va fi îmbunătățit nivelul de satisfacție a consumatorilor serviciilor publice Cooperarea intercomunală va fi îmbunătățită Accesul femeilor la serviciile publice a fost îmbunătățit <p>B. Rezultate intermediare</p> <ol style="list-style-type: none"> Planurile investiționale sunt integrate în planurile locale Proiectele pilot implementate eficient Sunt operate schimbări în planificare și dezvoltare organizațională Acorduri de colaborare semnate/parte integră a strategiei regionale Persoanele instruite au căpătat cunoștințe utile în domeniu 																
I	TECHNICAL															
1.1	Identificarea soluției tehnice	B1													GIZ	

1.2	Elaborarea proiectului de execuție	B1, B2																	LPA BONCOM LTD Ecologie Expert LTD	
1.2.1	Contractarea companiei pentru extinderea proiectării sistemului de canalizare																			24 000
1.2.2	Verificarea proiectelor de execuție																		APL	20 000
1.3	Achiziții publice																		RDA	
1.3.1	Elaborarea caietului de sarcini	B2																		3 000
1.3.2	Organizarea licitației	B2																		
1.3.3	Angajarea supraveghetorului de Șantier	B2																		
1.4	Lucrări de construcție																		RDA Construction company	2 100 000
1.4.1	Monitorizarea lucrărilor de construcție	B2																		
1.5	Evaluarea tehnică																			
1.5.1	Organizarea lucrului comisiei de evaluare, contractarea experților tehnici	B2																	GIZ, ADR	3 000
1.6	Transferul de proprietate																			
1.6.1	Elaborarea contractului de transmitere a proprietății	B1, B2																	GIZ, ADR	3 000
II	CAPACITY BUILDING																			
2.1	Acorduri																			

2.1.1	Semnarea memorandumului	B4																	GIZ, ADR	
2.1.2	Semnarea contractului de finanțare	B4																	GIZ, ADR	
2.2	Identificarea necesităților de dezvoltare																			
2.2.1	Efectuarea diagnosticului economic al ÎM ”Apă Canal Costești”	B3																	GIZ, compania ADR,	17 000
2.2.2	Atelier de lucru ”Recomandări de restructurare a întreprinderii”	B3																	GIZ, ADR, compania	3 000
2.3	Elaborarea programelor de training																		GIZ	
2.3.1	Elaborarea modulului de instruire ”Implementarea si monitorizarea proiectelor AAC”	B5																	GIZ	18 000
2.4	Elaborarea materialelor instructive																			
2.4.1	Elaborarea broșurii ”Practici de success in implementarea proiectelor AAC”	B3																		30 000
2.5	Training																			
2.5.1	Atelier de lucru W&S pentru angajatii întreprinderilor AAC	B4																	ADR, GIZ	75 000
2.5.2	Atelier de lucru ” Monitorizarea implementării proiectelor de AAC”	B4																	ADR, GIZ	75 000
2.5.3	Atelier de lucru ” Probleme majore din sector”	B4																	ADR, GIZ	75 000
2.6	Schimb de experiență																			
2.6.1	Efectuarea a 2 vizite de studiu la proiecte similare (Apa San)	B3																	ADR, GIZ	16 000
2.7	Campanii de informare și conștientizare																		GTZ, LPA Contracted NGO	

2.7.1	Contractarea unei ONG	B2																		
2.7.2	Publicarea unui set de materiale educaționale	B2																		
2.7.3	Organizarea activităților de informare și educare a consumatorilor	B2																		
III	SUPORT PENTRU DEZVOLTAREA SECTORULUI																			
3.1	Regionalization of W&S service																			
3.1.1	Actualizarea strategiei W&S a raionului Rîșcani	B1																	ADR, GIZ, APL	
IV	MONITORIZARE, EVALUARE																			
4.1	Cercetări, studii																			
4.1.1	Elaborarea situației de referință a proiectului la faza inițială	B2																	GIZ, ADR	70 000
4.2	Colectarea informațiilor																		RDA	
4.2.1	Monitorizarea lunară a indicatorilor proiectului	B2																		

INDICATORI:

- I. Indicatori de produs:
  - 1.1 2 proiecte de execuție elaborate
  - 1.2 5.1 km de rețele de apă construite
  - 1.3 2 km de rețele de canalizare construite
  - 1.4 Nr. persoanelor instruite
  - 1.5 Nr. persoanelor informate
  - 1.6 Nr. materialelor instructive elaborate
  - 1.7 Nr. modelelor de documente elaborate
  - 1.8 Nr. cercetarilor, a master plan elaborate

1.9 Nr. documentelor de reglementare ajustate

II. Indicatori de produs

- 2.1 470 cetățeni au acces la apă potabilă
- 2.2 120 gospodării conectate la sistemul AAC
- 2.3 Calitatea apei corespunde cerințelor tehnice

III. Indicatori de impact

- 3.1 Consumatori satisfăcuți de nivelul serviciului AAC
- 3.2 Poluare redusă a mediului
- 3.3 Este redus riscul îmbolnăvirilor
- 3.4 Condiții mai bune de trai
- 3.5 Condiții mai bune pentru dezvoltarea antreprenoriatului

PLAN OPERATIONAL 2010-2012

Denumirea proiectului-pilot: Aprovizionarea cu apa potabila a locuitorilor s. Rosu, r-ul Cahul

Proiectul va contribui la:

A. Rezultatele modulului:

1. Colaborarea intre diferite niveluri s-a imbunatatit
2. Planurile investitionale au fost implementate
3. Satisfacerea privind serviciul livrat a fost imbunatatit
4. Cooperarea intre comunale a fost imbunatatita
5. Accesul femeilor la serviciul public a fost imbunatatit

B. Rezultatele fazei:

1. Planuri de dezvoltare integrate
2. Activitati pilot au fost implementate
3. Au apărut modificări în planificare și organizare
4. Acorduri de cooperare Formale sunt semnate / parte din plan regional de investiții

#	Activitati	La ce indicator se atribuie	Perioada																								Responsabil	Cost estimativ, Eur
			2010			2011												2012										
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
I	TECHNICAL																											
1.1	Elaborarea caietului de sarcini	B2																										
1.2	Procedura de achizitii publice	B2																									RDA	

1. 2. 1	Anuntul public al achizitiei																								
1. 2. 2	Procedura de licitatie	B2																							
1. 2. 3	Angajarea supraveghetorului tehnic	B2																							
1. 2. 4	Contractarea companiei de constructii	B2																						RDA	
1. 3	Lucrari de constructie Monitorizarea constructiei	B2																						RDA, Compania de constructii	200000
1. 4	Evaluarea tehnica Punerea in functiune a sistemului de W & S	B2																						RDA	
1. 5	Transferul de proprietate Elaborareaacordului de transfer de proprietate	B1,B2																						GIZ	
1. 5. 1	Acordul de transfer de proprietate catre APL Rosu	B2																						RDA, LPA Rosu	
1. 6	Transferul de management al serviciului Elaborarea acordului de transfer ala managementului serviciului	B1,B2																						GIZ	

INDICATORI:**IV. Indicatori de realizare:**

- 1.10 1 tehcnical drawing developed
- 1.11 12.5 km water pipeline constructed
- 1.12 # of people trained
- 1.13 # of people informed
- 1.14 # of training and informational materials developed
- 1.15 # of models of documents developed (ex. agreements, tenders book)
- 1.16 # of survey, master plan developed
- 1.17 # of regulatory documents updated

V. Indicatori de rezultat:

- 5.1 3700 people have acces to potable water
- 5.2 Consistent quality of drinking water quality standards

VI. Indicatori de impact:

- 6.1 W&S Service Consumer Satisfaction
- 6.2 Reducing environmental pollution
- 6.3 Better living conditions
- 6.4 Better conditions for business development

Plan operațional 2011

Titlul proiectului: „Extinderea sistemului integrat de management a deșeurilor solide al orașului Șoldănești în 7 localități din raioanele Șoldănești și Rezina, amplasate în bazinul râului Ciorna”

Proiectul va contribui la:

- C. **Rezultate finale** Colaborarea între diferite nivele va fi îmbunătățită
  - 6. Planurile investiționale, de dezvoltare vor fi implementate
  - 7. Va fi îmbunătățit nivelul de satisfacție a consumatorilor serviciilor publice
  - 8. Cooperarea intercomunală va fi îmbunătățită
  - 9. Accesul femeilor la serviciile publice a fost îmbunătățit
- D. **Rezultate intermediare**
  - 6. Planurile investiționale sunt integrate în planurile locale
  - 7. Proiectele pilot implementate eficient
  - 8. Sunt operate schimbări în planificare și dezvoltare organizațională
  - 9. Acorduri de colaborare semnate/parte integră a strategiei regionale
  - 10. Persoanele instruite au căpătat cunoștințe utile în domeniu

#	Activitate	To which indicator contributes	Time frame, 2011												Responsible	Estimation of costs, MDL	
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
I	TEHNIC																
1.1	Identificarea celei mai bune solutii tehnice	B1														GIZ	

1.2	Elaborarea proiectului de executie	B1,B2																	APL, GIZ, IPS Iprocom	
1.2.1	Contractarea companiei pentru proiectarea depozitului DMS Șoldănești																			24 000
1.2.2	Verificarea proiectelor de execuție																		APL, GIZ	20 000
1.2.3	Expertizarea tehnica si ecologica a proiectului de executie																			
1.2.4	Aprobarea documentelor tehnice de catre GIZ Central																			
1.3	Achizitii publice																		ADR Centru	
1.3.1	Elaborarea caietului de sarcini	B2																		3 000
1.3.2	Organizarea licitatiei	B2																		
1.3.3	Angajarea supraveghetorului de santier	B2																		
1.3.4	Procurarea tehnicii motorizate, utilajului, echipamentului	B2																		1055330
1.4	Lucrări de construcție																		ADR Centru Compania de constructie	2988279
1.4.1	Monitorizarea lucrărilor de construcie	B2																		
1.5	Evaluarea tehnică																			
1.5.1	Organizarea lucrului comisiei de evaluare, contractarea experților tehnici	B2																	GIZ, ADR	3 000

1.6	Transferul de proprietate																				
1.6.1	Elaborarea contractului de transmitere a proprietății	B1,B2																GIZ, ADR		3 000	
II	CAPACITY BUILDING																				
2.1	Acorduri																				
2.1.1	Semnarea memorandumului	B4																GIZ, ADR			
2.1. 2	Semnarea contractului de finanțare	B4																GIZ, ADR			
2.2	Identificarea necesităților de dezvoltare : (ÎM Regia Apa Soldănești, APL, ADR)																				
2.2. 1	Efectuarea diagnosticului economic al ÎM ”Regia Apă Șoldănești”	B3																GIZ, ADR, compania		17 000	
2.2. 2	Atelier de lucru ”Recomandări pentru întreprinderea municipală”	B3																GIZ, ADR, compania		3 000	
2.2. 3	Evaluarea capacităților APL de gestionare a serviciilor publice	B3																GIZ, ADR			
2.3	Workshopuri si traininguri																	GIZ, experti			
2.3. 1	Workshop ”Management de calitatii în întreprinderile municipale ce presteaza servicii de asigurare cu apa si salubritate”	B5																GIZ		18 000	
2.3. 2	Workshop ”Managementul serviciului public”	B5																GIZ		18 000	
2.3. 3	Workshop “Regionalizarea serviciului de salubritate: probleme si provocari																				

2.4	Elaborarea manualelor si ghidurilor																		
2.4.1	Elaborarea Ghidului "Dezvoltarea instituțională a întreprinderii ce prestează servicii de salubritate"	B3																	30 000
2.5	Training																		
2.5.1	Elementele de bază ce reglementează sistemul MDS	B4																ADR, GIZ	75 000
2.5.2	Managementul serviciului de salubritate	B4																ADR, GIZ	75 000
2.5.3	Curs avansat legat de managementul poligoanelor de deseuri	B4																ADR, GIZ	75 000
2.5.4	Aspecte financiare ale sistemului MDS	B4																	
2.6	Vizite de studiu																		
2.6.1	Efectuarea a 2 vizite de studiu la proiecte similare	B3																ADR, GIZ	16 000
2.7	Campanii de informare și conștientizare																	GTZ, LPA	
2.7.1	Contractarea unei ONG	B2																Contracted NGO	
2.7.2	Publicarea unui set de materiale informative	B2																	
2.7.3	Organizarea activităților de informare și sensibilizare a consumatorilor	B2																	
III	SUPPORT PENTRU DEZVOLTAREA SECTORULUI																		

VIII. Indicatori de rezultat

- 8.1 14,800 cetateni vor beneficia de serviciu de salubritate
- 8.2 Un serviciu modern de salubritate va opera in 8 localitati din bazinul riului Ciorna
- 8.3 Serviciu de salubritate imbunatatit continuu

IX. Indicatori de impact

- 9.1 Reducerea nivelului de poluare a mediului
- 9.2 Reducerea riscurilor de imbolnavire
- 9.3 Cresterea nivelului de satisfactie a clientilor
- 9.4 Imbunatatirea conditiilor pentru dezvoltarea antreprenoriatului

Plan operațional 2011

Gestionarea proprietății publice

Activitate	2011												Responsabil	Estimarea costurilor, euro	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
A identifica necesitățile APL privind gestionarea patrimoniului public														GIZ, ADR	
A pregăti atelier de 2 zile în regiunea de sud pentru a îmbunătăți capacitățile APL în gestionarea eficientă a patrimoniului public (APL, ADR Sud, MDRC, Agentia Proprietății Publice, Agenția Relații Funciare și Cadastru)														GIZ, ADR Sud	3000
A organiza seminar de 2 zile pentru a îmbunătăți capacitățile APL în gestionarea eficientă a patrimoniului public (APL, ADR Sud, MDRC, Agentia Proprietății Publice) in regiunea sud														GIZ, ADR Sud	
A analiza rezultatele atelierului și a elabora un plan concret de acțiuni pentru parteneri proiectului														GIZ, ADR Sud	
A implementa planul de acțiuni														GIZ, ADR, APL	5000
Evaluare														GIZ	

Activități planificate 2011

Dezvoltarea Capacității pentru Dezvoltare Regională și Cooperare Transfrontalieră în Republica Moldova

- Informarea beneficiarilor despre programele de finanțare
- Elaborarea și implementarea programului de instruire în contextul Programele UE - transfrontaliere și transnaționale, cât și a Fondul Național de Dezvoltare Regională (FNDR)
- Acordarea asistenței în procesul de dezvoltare a propunerilor de proiect regional pentru fondurile nationale și UE: servicii de informare, de consultanță, coaching, etc.
- Asistență în căutarea de parteneri și stabilirea de parteneriate durabile
- Asistență oferită ADR în domeniul financiar și achiziții publice
- Monitorizarea lunară a indicatorilor proiectului